EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.11.2020
COM(2020) 755 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU IN EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU

Ocena uporabe Uredbe (EU) št. 386/2012 z dne 19. aprila 2012

{SWD(2020) 282 final}

I. OZADJE OCENJEVANJA

Pravice intelektualne lastnine podpirajo podjetnike in ustvarjalce pri razvoju novih, boljših in učinkovitejših izdelkov, tehnologij in storitev. Zagotavljajo tudi spodbude za pripravo in izmenjavo akademskih in znanstvenih raziskav ter ustvarjanje umetniških del in zabavnih vsebin. Pravice intelektualne lastnine izumiteljem, avtorjem in lokalnim skupnostim pomagajo, da prejmejo povračilo za svoje delo in prispevajo k družbenemu napredku. Malim in zagonskim podjetjem lahko pomagajo pri iskanju naložb, podjetjem pa pri širitvi in izvozu, s čimer zagotavljajo širšo ponudbo izdelkov, ki so na voljo več potrošnikom, ter hkrati ustvarjajo nova in dobro plačana delovna mesta[1]. Poleg tega intelektualna lastnina potrošnikom daje zagotovilo glede kakovosti in porekla izdelkov, ki jih kupujejo.

Intelektualna lastnina je posebej pomembna za EU. Evropa se odlikuje po strokovnem znanju, ustvarjalnosti in inovacijah. Leta 2016 so gospodarske panoge EU, v katerih se intenzivno uporabljajo pravice intelektualne lastnine[2], opravile 82 % izvoza iz EU, kar pomeni trgovinski presežek v višini približno 182 milijard EUR[3]. Patenti, blagovne znamke, avtorske pravice, modeli in geografske označbe ščitijo industrijo EU pred nepoštenim kopiranjem s strani konkurentov, ki niso vlagali v ustvarjalnost, raziskave in razvoj. Sistem intelektualne lastnine zagotavlja tudi zaščito pred dejavnostmi hudodelskih združb, ki s slabo izdelanimi (in pogosto nevarnimi) ponaredki zavajajo potrošnike in podjetja. Ponarejeno blago lahko resno vpliva na zdravje in varnost potrošnikov ter ima lahko negativne posledice za okolje. Ponarejanje in piratstvo izvajajo hudodelske združbe s svetovnim dosegom, proti njima pa se je mogoče boriti le s skupnimi prizadevanji javnega in zasebnega sektorja ter civilne družbe v EU, pa tudi v sodelovanju z državami nečlanicami EU.

Leta 2009 je Komisija vzpostavila neformalno mrežo zasebnih in javnih deležnikov, ki jih zadevajo kršitve pravic intelektualne lastnine, in sicer pod imenom „Opazovalni urad za ponarejanje in piratstvo“ (v nadaljnjem besedilu: Opazovalni urad). Glavni cilji Opazovalnega urada so bili:

- oceniti obseg, razpon in vpliv kršitev pravic intelektualne lastnine v EU;
- izboljšati sodelovanje med tistimi, ki se ukvarjajo z varstvom in uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine;
- deliti najboljše prakse na področju uveljavljanja pravic in
- ozaveščati potrošnike.

[1] Podjetja, ki imajo pravice intelektualne lastnine, v povprečju ustvarjajo 29 % več prihodkov na zaposlenega in plačujejo 20 % višje plače kot podjetja, ki ne uporabljajo pravic intelektualne lastnine – *Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union* (Gospodarske panoge, v katerih se intenzivno uporabljajo pravice intelektualne lastnine: prispevek h gospodarski uspešnosti in zaposlovanju v Evropski uniji), 3. izdaja, EPO in EUIPO (2019).

[2] *Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union* (Gospodarske panoge, v katerih se intenzivno uporabljajo pravice intelektualne lastnine: prispevek h gospodarski uspešnosti in zaposlovanju v Evropski uniji), 3. izdaja, EPO in EUIPO (2019). V poročilu organizacije OECD in urada EUIPO se za gospodarske panoge, v katerih se intenzivno uporabljajo pravice intelektualne lastnine, štejejo panoge, v katerih število pravic intelektualne lastnine na zaposlenega presega povprečje za vse panoge. Glede na poročilo so gospodarske panoge, v katerih se intenzivno uporabljajo pravice intelektualne lastnine, koncentrirane v predelovalnem in tehnološkem sektorju ter sektorju poslovnih storitev.

[3] *Report on the protection and enforcement of intellectual property rights in third countries* (Poročilo o zaščiti in uveljavljanju pravic intelektualne lastnine v tretjih državah), delovni dokument služb Komisije, 8. januar 2020, SWD(2019) 452.

Leta 2010 je Svet Evropske unije Komisijo pozval, naj podrobneje opredeli obseg pristojnosti, naloge in vlogo Opazovalnega urada[4], zaradi česar je Komisija predlagala prenos nalog Opazovalnega urada na Urad Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO).

Leta 2012 so bile naloge Opazovalnega urada, ki je zdaj preimenovan v Evropski opazovalni urad za kršitve pravic intelektualne lastnine, z Uredbo (EU) št. 386/2012[5] (v nadaljnjem besedilu: Uredba) zaupane uradu EUIPO skupaj z vrsto nalog za lajšanje dejavnosti nacionalnih organov, zasebnega sektorja in institucij EU v boju proti kršitvam pravic intelektualne lastnine. Te naloge so bile dodane glavnemu poslanstvu urada EUIPO, ki je upravljanje sistemov blagovnih znamk in modelov EU ter ponujanje registracije takih pravic na ravni EU.

Uredba nadalje določa, da „Urad organizira, upravlja in podpira zbiranje strokovnjakov, organov in zainteresiranih strani, ki so združeni pod imenom ‚Evropski opazovalni urad za boj proti kršitvam pravic intelektualne lastnine' (v nadaljnjem besedilu: Opazovalni urad)". Opazovalni urad je 31. decembra 2019 sestavljalo 123 predstavnikov nacionalnih organov, industrije, potrošniških organizacij in civilne družbe ter različnih mednarodnih organizacij in institucionalnih organov, kot so OECD, Svetovna carinska organizacija, Evropski patentni urad, Evropski parlament in Europol. Na srečanjih Opazovalnega urada sodelujejo tudi uradniki iz različnih služb Komisije.

Komisija je v tem poročilu ocenila izvajanje in delovanje Uredbe, pri čemer je preučila, ali so njeni prvotni cilji še vedno utemeljeni ter ali so bili učinkovito in skladno doseženi[6]. Poročilo ne zajema dejavnosti urada EUIPO, ki ne spadajo na področje uporabe Uredbe, tj. registracije blagovnih znamk in modelov ter splošnega delovanja urada EUIPO.

Komisija je ocenjevanje začela leta 2016. Zunanji izvajalec je opravil študijo, ki je bila objavljena leta 2018[7]. Najpomembnejša omejitev, ugotovljena v študiji, je, da se je ocenjevanje začelo prezgodaj, saj so se prvi rezultati začeli kazati med letoma 2015 in 2017. Za izboljšanje ocene je Komisija njen obseg razširila na vse dejavnosti, ki jih je urad EUIPO na podlagi Uredbe opravljal do 31. decembra 2019.

V tem poročilu, ki ga bo Komisija predložila Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, so povzete ugotovitve ocene. Priloženi delovni dokument služb Komisije vsebuje podrobno razlago metode, osnovnega scenarija in ugotovitev ocene.

II. UGOTOVITVE OCENE

V oceni sta bila Uredba in njeno izvajanje s strani urada EUIPO ocenjena na podlagi petih standardnih meril ocenjevanja, ki so: (i) uspešnost, (ii) učinkovitost, (iii) skladnost, (iv) ustreznost in (v) dodana vrednost EU.

[4] Resolucija Sveta z dne 1. marca 2010 o krepitvi uveljavljanja pravic intelektualne lastnine na notranjem trgu (2010/C 56/01).

[5] Uredba (EU) št. 386/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2012 o pooblastitvi Urada za usklajevanje na notranjem trgu (blagovne znamke in modeli) za naloge v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine, vključno z organiziranjem srečanj predstavnikov javnega in zasebnega sektorja v okviru Evropskega opazovalnega urada za kršitve pravic intelektualne lastnine (UL L 129, 16.5.2012, str. 1).

[6] Ocena je potrebna na podlagi člena 8 Uredbe.

[7] Technopolis, *Evaluation of the application of Regulation 386/2012* (Ocena uporabe Uredbe (EU) št. 386/2012), 2017, na voljo na spletnem naslovu: https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/f92d8b87-1dce-11e8-ac73-01aa75ed71a1.

A. Ustreznost

Na podlagi merila ustreznosti je bilo preučeno, kako ustrezni so prvotni cilji Uredbe in v kakšnem obsegu še vedno ustrezajo sedanjim potrebam.

Naloge, dodeljene uradu EUIPO, je mogoče razdeliti na štiri glavna področja:

(1) raziskave in izmenjava znanja o vlogi intelektualne lastnine, obsegu in vplivu kršitev pravic intelektualne lastnine ter najboljši praksi za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine in preprečevanje kršitev;

(2) ozaveščanje o intelektualni lastnini, vključno s tveganji in negativnimi vplivi ponarejanja in piratstva;

(3) sodelovanje med organi ter med organi in imetniki pravic intelektualne lastnine, tudi z razvojem orodij in spodbujanjem tehnologij za podporo uveljavljanju pravic intelektualne lastnine, ter

(4) sodelovanje z uradi za intelektualno lastnino v državah nečlanicah EU na področju uveljavljanja pravic intelektualne lastnine.

V oceni je bilo ugotovljeno, da so vse naloge, dodeljene uradu EUIPO, še vedno ustrezne.

Nezakonita spletna ponudba in uporaba avtorsko zaščitenih vsebin, kot so filmi, glasba in pretakanje športnih prireditev v živo, sta še vedno zelo razširjeni. V obdobju 2012–2016 je industrija snemanja glasbe zaradi piratstva v EU v povprečju izgubila 200 milijonov EUR in 1 300 delovnih mest na leto. Vrednost uvoza ponarejenega blaga v EU se je s 85 milijard EUR leta 2013 (kar ustreza 5 % celotnega uvoza EU) povečala na 121 milijard EUR (6,8 % celotnega uvoza EU) leta 2016[8], kar je povzročilo izgube prihodkov od poslovanja, davčnih prihodkov in delovnih mest.

Razgovori, ki jih je opravil izvajalec, in povratne informacije, pridobljene v javnem posvetovanju, so pokazali široko soglasje glede ustreznosti nalog, ki so bile z Uredbo dodeljene uradu EUIPO.

Medtem ko so nekateri deležniki, zlasti nekateri predstavniki imetnikov blagovnih znamk, izrazili dvome glede sodelovanja z organi držav nečlanic EU, je 62 % udeležencev javnega posvetovanja kljub temu menilo, da je tako sodelovanje pomembno. Deležniki, ki so se udeležili razgovorov z izvajalcem, so se strinjali, da „[...] veliko ponarejenega blaga prihaja iz tretjih držav. Veliko bi se lahko naredilo, da bi bolje razumeli ponarejanje v tretjih državah, zlasti na Kitajskem, v jugovzhodni Aziji ali Južni Ameriki, in se tako bolje borili proti njemu.“ Proti ponarejanju in piratstvu se dejansko ni mogoče učinkovito boriti samo z ukrepanjem na notranjem trgu, ne da bi se upoštevali kraji proizvodnje ali poti, ki se uporabljajo za distribucijo ponaredkov. Poleg tega ponarejanje evropskih blagovnih znamk in nezakonito distribuiranje vsebine, zaščitene z avtorskimi pravicami EU, v državah nečlanicah EU škodita tudi evropskim podjetjem.

[8] *Trends in Trade in Counterfeit and Pirated Goods* (Trendi v trgovini s ponarejenim in piratskim blagom), zbirka Illicit Trade, OECD Publishing, Pariz/Urad Evropske unije za intelektualno lastnino, 2019. Študija iz sklica ne vključuje ponarejenih in piratskih izdelkov, proizvedenih in uporabljenih na domačem trgu, ali piratskih digitalnih izdelkov, ki se distribuirajo prek spleta.

Vsi deležniki ne podpirajo enako naloge urada EUIPO, da spodbuja sisteme prepoznavanja in sledenja, ki pripomorejo k razločevanju pristnih izdelkov od ponarejenih. Nekateri državljani so izrazili pomisleke v zvezi z zasebnostjo, medtem ko imetniki pravic na splošno menijo, da taki sistemi niso primerni za standardizacijo, saj ni enotne rešitve, ki bi ustrezala vsem. Medtem ko bi bilo treba omogočiti prosto konkurenco med rešitvami za prepoznavanje in sledenje, bi morali imeti MSP in potrošniki preprost dostop do informacij o različnih tehničnih rešitvah, ki se uporabljajo. Urad EUIPO lahko ozavešča in izboljša preglednost, ne da bi dajal prednost določenim izdelkom. Polovica udeležencev javnega posvetovanja (54 %) in 82 % tistih iz kategorije strokovnjakov in organizacij meni, da so naloge urada EUIPO na tem področju pomembne.

Pri ocenjevanju niso bile ugotovljene nobene vrzeli v nalogah, ki so bile z Uredbo dodeljene uradu EUIPO.

B. Uspešnost

Takojšnji operativni cilj Komisije je bil zagotoviti, da ima Opazovalni urad potrebno infrastrukturo za učinkovito izvajanje svojih dejavnosti. Pred sprejetjem Uredbe so Opazovalni urad upravljali trije člani osebja služb Komisije. Konec leta 2019 je imel oddelek urada EUIPO za Opazovalni urad 55 članov osebja. Odhodki urada EUIPO za dejavnosti v okviru Uredbe so leta 2012 znašali 2,4 milijona EUR, leta 2019 pa 11,7 milijona EUR.

Urad EUIPO je razširil mrežo Opazovalnega urada, s čimer je zapolnil vrzeli v njeni prejšnji sestavi ter vključil organizacije civilne družbe in številne organizacije z ustreznim strokovnim znanjem. Konec leta 2019 je mrežo sestavljalo 123 predstavnikov, od tega osem predstavnikov potrošnikov in drugih organizacij civilne družbe. Urad EUIPO praviloma poskrbi za to, da je njegova mreža deležnikov ustrezno vključena v načrtovanje in izvajanje njegovih delovnih programov. Kljub temu so nekateri deležniki poudarili, da se urad EUIPO v nekaj izjemnih primerih ni dovolj posvetoval z njimi.

Ocena je pozitivna tudi v zvezi z dejavnostmi, ki jih izvaja urad EUIPO. Čeprav ta dobro evidentira svoje dejavnosti, bi moral vzpostaviti mehanizme spremljanja za ocenjevanje vpliva, stroškov in koristi teh dejavnosti, izboljšati prednostno razvrščanje in načrtovanje ter podpirati prihodnje ocene.

V študiji, ki jo je izvedel izvajalec, je bilo ugotovljeno, da je urad EUIPO z doseganjem vseh različnih ciljev neodvisno od industrije očitno prispeval k učinkovitemu varstvu pravic intelektualne lastnine. Poleg tega 43 % udeležencev javnega posvetovanja meni, da je urad EUIPO pri prispevanju k izboljšanju varstva pravic intelektualne lastnine dosegel dobre ali zelo dobre rezultate. Stopnja strinjanja je višja med strokovnjaki in organizacijami (68 %).

Urad EUIPO je razvil pregledno metodologijo za določanje obsega in vpliva kršitev pravic intelektualne lastnine, kar je bistvena naloga. Izvedel je tudi raziskave o prispevku gospodarskih panog, v katerih se intenzivno uporabljajo pravice intelektualne lastnine, h gospodarstvu in vlogi intelektualne lastnine pri poslovanju. Urad EUIPO je med številnimi drugimi temami zagotovil tudi dragocen vpogled v to, koliko pravic intelektualne lastnine imajo MSP, kakšne težave imajo pri polnem izkoriščanju sistema intelektualne lastnine ter kako potrošniki in mladi dojemajo intelektualno lastnino in kako se vedejo do ponaredkov in piratstva. Obsežne dejavnosti raziskovanja in objavljanja urada EUIPO zagotavljajo podlago za oblikovanje politik na ravni EU in nacionalni ravni. Publikacije urada EUIPO na podlagi

Uredbe so na voljo na spletu[9]. Vendar mora urad EUIPO izboljšati dostop do svoje obsežne knjižnice. Sedanji prikaz publikacij in z njim povezana funkcija iskanja nista zadovoljiva.

Založniška dejavnost urada EUIPO prispeva k ozaveščanju. Študije urada EUIPO so bile omenjene v skoraj 2 000 objavljenih člankih in so ustvarile 8,3 milijona EUR oglasne protivrednosti. Poleg tega je urad EUIPO 1,5 milijona EUR vložil v različne kampanje ozaveščanja z visoko stopnjo dosega. Kampanje, izvedene v letih 2018 in 2019, so dosegle 60 milijonov Evropejcev.

Urad EUIPO zagotavlja usposabljanje za uslužbence organov kazenskega pregona, vključene v boj proti ponarejanju in piratstvu. Usposabljanje se izvaja v sodelovanju z zadevnimi službami Komisije za kazenski pregon, kot je na primer Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter drugimi organi EU (kot so CEPOL, Europol ali Eurojust) in različnimi nacionalnimi in mednarodnimi organi in organizacijami. Program usposabljanja urada EUIPO je zapolnil vrzel v razvoju potrebnega strokovnega znanja. Usposabljanje na področju uveljavljanja pravic intelektualne lastnine danes ni več omejeno na carinske uradnike. Udeležujejo se ga tudi policijski uradniki, sodniki in tožilci, povprečna stopnja zadovoljstva med udeleženci pa znaša 97,4 %.

Urad EUIPO je pri razvoju orodij za imetnike pravic intelektualne lastnine in izvršilne organe dosegel pomembne rezultate. Konec leta 2019 je imelo 63 izvršilnih organov, vključno z vsemi carinskimi organi EU, Europolom, uradom OLAF in policijskimi silami iz 17 držav članic, dostop do portala EUIPO za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine. Na portalu so med drugim združeni podatki o zadržanjih na mejah, ki jih zberejo službe Komisije, podatki o zadržanjih na notranjem trgu, ki jih posredujejo nacionalni izvršilni organi, in podatki, ki jih posreduje več kot 800 podjetij.

Urad EUIPO ima pomembno vlogo pri izvajanju projektov, ki jih financira EU, v državah nečlanicah EU. Javno posvetovanje in študija sta pokazala splošno pozitivne stopnje strinjanja z mednarodnim sodelovanjem urada EUIPO, ki pa so bile manj pozitivne kot na drugih področjih njegovega delovanja. Po navedbah izvajalca „nekateri deležniki niso poznali obveznosti Opazovalnega urada glede mednarodnega sodelovanja s tretjimi državami“. Zato bi moral urad EUIPO okrepiti prispevek k dejavnostim, povezanim z državami nečlanicami EU, in spremljanje teh dejavnosti s strani predstavnikov v Opazovalnem uradu.

V skladu z Uredbo morajo države članice urad EUIPO obveščati o svojih politikah v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine ter zagotavljati statistične podatke o kršitvah pravic intelektualne lastnine in informacije o sodni praksi. Urad EUIPO se je s predstavniki držav članic dogovoril o postopku, ki je izboljšal stanje, vendar zbiranje podatkov držav članic na splošno ostaja izziv, zlasti v zvezi z zasegi blaga, ki krši pravice intelektualne lastnine, na notranjem trgu in sodno prakso.

Urad EUIPO je svoje delovne načrte na splošno redno izvajal. Vendar so pri majhnem deležu projektov zaradi sprememb prednostnih nalog nastale zamude. Zato bi moral urad EUIPO za izpolnitev svojih zavez zagotoviti, da so vsi dogovorjeni projekti podprti z zadostnimi sredstvi.

[9] https://euipo.europa.eu/ohimportal/sl/web/observatory/observatory-publications.

Splošni rezultat ocene je pozitiven. Študija izvajalca in povratne informacije, pridobljene v javnem posvetovanju, kažejo, da je urad EUIPO prispeval k izboljšanju uveljavljanja pravic intelektualne lastnine in dosegel cilje Uredbe.

C. Učinkovitost

Cilj Uredbe je okrepiti in razširiti dejavnosti Opazovalnega urada, hkrati pa zagotoviti njegovo trajnostno financiranje brez stroškov v breme proračuna EU. S prenosom nalog Opazovalnega urada na urad EUIPO sta bila dosežena oba ta cilja. Vse dejavnosti urada EUIPO se financirajo s pristojbinami, ki jih plačujejo uporabniki sistemov blagovnih znamk in modelov EU. Za izvajanje nalog, zaupanih z Uredbo, urad EUIPO svojemu oddelku za Opazovalni urad nameni približno 5 % svoje letne porabe.

Povprečni proračun oddelka za Opazovalni urad je v obdobju 2012–2019 znašal 9,25 milijona EUR, kar vključuje povprečne stroške zaposlenih v višini 3,75 milijona EUR. Raven porabe je primerljiva z ravnjo pri podobnih organih EU, kot je Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami, ki je bil leta 2019 pozitivno ocenjen[10].

Med koristmi, doseženimi z Uredbo, so razpoložljivost objektivnih, zanesljivih in primerljivih podatkov o vrednosti intelektualne lastnine ter številu in vplivu kršitev pravic intelektualne lastnine, orodja, ki so na voljo na portalu za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, obsežni programi usposabljanja za uslužbence organov pregona in stalni okvir za ukrepe ozaveščanja javnosti, usklajene na ravni EU. Poleg tega Opazovalni urad omogoča izmenjavo informacij, znanja in najboljših praks ter ima dragocen mrežni učinek, ki lajša čezmejno in medsektorsko sodelovanje, vzpostavljeno z rednim združevanjem številnih organov in deležnikov v stabilnem in trajnem okviru sodelovanja.

Urad EUIPO zagotavlja smotrno porabo sredstev. S povečanjem proračuna in števila zaposlenih so se povečali izložki, stroški upravljanja dejavnosti urada v okviru Uredbe pa so skladni s stroški drugih organov EU, ki opravljajo podobne dejavnosti. En sam nacionalni organ ne bi mogel zagotoviti enakih koristi na evropski ravni, predstavniki javnega in zasebnega sektorja pa menijo, da je sodelovanje pri delu Opazovalnega urada stroškovno učinkovito.

V oceni, ki jo je opravil izvajalec, je bilo ugotovljeno, da se je „Uredba, ki se ocenjuje, izvajala učinkovito. Mnenja različnih deležnikov o nekaterih posebnostih dela urada EUIPO v okviru Uredbe se razlikujejo. Vendar se dejavnosti in projekti, ki jih izvaja urad EUIPO, na splošno štejejo za pozitiven prispevek k uveljavljanju pravic intelektualne lastnine, ozaveščanju, pridobivanju znanja in strokovnega znanja ter krepitvi sodelovanja med vsemi zadevnimi deležniki, hkrati pa se ohranja minimalna raven stroškov (kot je poraba časa) vseh, ki sodelujejo pri delu Opazovalnega urada. Nič ne kaže na to, da bi imela ekipa Opazovalnega urada preveč sredstev ali nesorazmerne stroške zaradi opravljanja nalog, ki so ji bile dodeljene z Uredbo“[11].

[10] Ocenjevanje Evropskega centra za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA), 14. maj 2019, COM(2019) 228 final. EMCDDA deluje s povprečno 105 zaposlenimi za polni delovni čas na leto in s povprečnim letnim proračunom v višini 16 milijonov EUR. V nasprotju z oddelkom urada EUIPO za Opazovalni urad center EMCDDA kot samostojna agencija potrebuje dodatno osebje za podporne storitve (upravljanje človeških virov, infrastrukturo, informacijske sisteme itd.).

[11] Technopolis, stran 70.

Kot je navedeno zgoraj, bi moral urad EUIPO okrepiti prizadevanja za spremljanje učinka svojih različnih pobud, vključno z analizo stroškov in koristi.

D. Skladnost

Naloge, ki so bile uradu EUIPO dodeljene v skladu z Uredbo, se medsebojno podpirajo in so skladne s splošnim ciljem politike, tj. zmanjšati število kršitev pravic intelektualne lastnine. Znanje, ki bolj temelji na dejstvih, se uporablja pri usposabljanju in ozaveščanju, boljša orodja za izvrševanje krepijo sodelovanje in učinkovitost, učinkovitejše izvrševanje pomaga pri obvladovanju ponudbe izdelkov, ki kršijo pravice intelektualne lastnine, z ozaveščanjem pa se obravnava povpraševanje. Za zmanjšanje števila kršitev pravic intelektualne lastnine v EU je potreben tudi stik z državami in regijami, iz katerih izvira večina ponaredkov. Mnenja, ki jih je zbral izvajalec ali so bila zbrana v javnem posvetovanju, kažejo, da obstaja široko soglasje o skladnosti nalog, ki so bile z Uredbo dodeljene uradu EUIPO.

Urad EUIPO svoje letne delovne programe pripravi in izvaja ob posvetovanju s službami Komisije. Zato njegove dejavnosti dopolnjujejo in podpirajo dejavnosti Komisije na tem področju, bodisi v zvezi z avtorskimi pravicami ali pravicami industrijske lastnine (kot so patenti, blagovne znamke, modeli ali geografske označbe) ter ne glede na to, ali so osredotočene na notranji trg, meje EU ali na države in regije zunaj EU. Urad EUIPO zagotavlja dragoceno podporo številnim pobudam Komisije. Izvaja na primer programe usposabljanja za strokovnjake, ki izvajajo predhodno diagnostiko v zvezi z intelektualno lastnino, ki jo Komisija daje na voljo inovativnim MSP. Poleg tega urad EUIPO službe Komisije podpira pri lajšanju sodelovanja med imetniki pravic in spletnimi platformami v boju proti spletni prodaji ponaredkov. Komisiji pomaga pri organizaciji dogodkov za carinske organe, osredotočenih na ustavitev uvoza ponaredkov. Z različnimi podatkovnimi zbirkami in orodji (agorateka, podatkovna zbirka o osirotelih delih itd.) dopolnjuje tudi delo Komisije v boju proti piratstvu. Poleg tega v državah nečlanicah EU izvaja projekte na področju intelektualne lastnine, ki jih financira EU. Na objavljene študije urada EUIPO se pogosto sklicujejo politični dokumenti EU, kot so strategija enotnega trga iz leta 2015, sveženj o avtorskih pravicah iz leta 2016, pobuda za zagonska podjetja iz leta 2016 in sveženj o intelektualni lastnini iz leta 2017. Urad EUIPO je zagotovil tudi sodelovanje z ustreznimi organi EU, kot so Europol[12], CEPOL[13] in Eurojust[14], zlasti na področju usposabljanja. S tesnim sodelovanjem med službami Komisije in uradom EUIPO je bila zagotovljena usklajenost njegovih dejavnosti s prednostnimi nalogami Komisije. Vendar je pomembno, da urad EUIPO v svojih sporočilih deležnike jasno seznani s takimi povezavami.

E. Dodana vrednost EU

Rezultatov, doseženih z ustanovitvijo Opazovalnega urada in sprejetjem Uredbe, ne bi bilo mogoče doseči brez posredovanja EU. Urad EUIPO ima veliko strokovnega znanja in virov, upošteva pa tudi prispevke, ki jih redno prejema od deležnikov ter različnih nacionalnih organov in organov EU. Tako bogati viri državam članicam, ki delujejo samostojno, niso na voljo. Države članice ne bi mogle črpati iz enake količine podatkov, zlasti pa jih ne bi mogle zbrati in oceniti na podlagi skupno dogovorjene metodologije. Če bi bili viri razdrobljeni in ne bi bilo platforme za združitev moči in izmenjavo najboljših praks, bi to pomenilo, da

[12] Agencija Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj.
[13] Agencija Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj.
[14] Agencija Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah.

nacionalni organi in deležniki ne bi imeli toliko informacij, orodij, podatkovnih zbirk in podpore, kot jih imajo zdaj. Ekonomija obsega, ustvarjena z združitvijo vseh zadevnih strani pod okriljem urada EUIPO, je omogočila vrsto pobud, ki se sicer ne bi uresničile.

Študija in javno posvetovanje sta zelo jasno pokazala, da deležniki vidijo jasno dodano vrednost Uredbe in urada EUIPO.

Z razveljavitvijo Uredbe bi se končal večdisciplinarni pristop urada EUIPO z več deležniki. Baza znanja in mreženje Opazovalnega urada na ravni EU bi bila ukinjena, obremenitev nacionalnih organov pa bi se povečala.

III. SKLEPI IN PRIDOBLJENE IZKUŠNJE

Pri oceni, podprti s študijo in javnim posvetovanjem, je bilo ugotovljeno, da Uredba deluje dobro in da urad EUIPO zadovoljivo opravlja svoje naloge. Ocena je pozitivna v zvezi z vsemi petimi merili ocenjevanja, čeprav je še vedno mogoče izboljšati področja, ki so navedena v nadaljevanju in podrobneje obravnavana v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije.

Urad EUIPO se je odločno lotil svojih novih nalog in Opazovalnemu uradu zagotovil trdno infrastrukturo v smislu proračuna, strokovnega znanja, prostorov za sestanke, komunikacijskih orodij in drugih potrebnih virov. Poleg tega je razširil mrežo deležnikov, ki sodelujejo pri dejavnostih Opazovalnega urada, in tako zagotovil sodelovanje nacionalnih organov, ki jih kršitve pravic intelektualne lastnine najbolj zadevajo, na ravni EU in na nacionalni ravni ter sodelovanje deležnikov iz zasebnega sektorja in organizacij civilne družbe.

Urad EUIPO je s pomočjo predstavnikov v Opazovalnem uradu opravil vse naloge, zajete v Uredbi. Razvil je pregledne in objektivne metodologije ter redno izvajal dragocene raziskave. Informacije, ki jih pripravijo urad EUIPO in njegovi partnerji, kot sta OECD in Europol, veljajo za stvarne, objektivne, zanesljive in ponovljive. Zato niso le podlaga za usposabljanje uslužbencev organov pregona ter za pobude in kampanje ozaveščanja, ampak tudi za strategije izvrševanja in ukrepe politike na področju intelektualne lastnine, kot je podpora MSP. Urad EUIPO je razvil tudi orodja za olajšanje boja proti ponarejanju in piratstvu.

Naraščajoče število ponaredkov, ki se uvažajo v EU, kaže, da so naloge urada EUIPO danes še pomembnejše kot ob sprejetju Uredbe. Delo urada EUIPO je skladno s splošnimi cilji politike EU, tj. spodbujati inovacije, blaginjo in ustvarjanje delovnih mest. Boj proti nezakoniti proizvodnji in razširjanju ponaredkov s strani hudodelskih združb je tudi boj za zdravje in varnost potrošnikov ter spoštovanje okoljskih in socialnih predpisov. Dodana vrednost EU dela urada EUIPO je visoka. Z združitvijo virov in strokovnega znanja v enem organu na ravni EU je bila ustvarjena priložnost za doseganje veliko več rezultatov, kot bi jih bilo mogoče doseči samo na nacionalni ravni. Dejavnosti, ki jih urad EUIPO opravlja v skladu z Uredbo, se v celoti financirajo iz njegovih lastnih prihodkov, zato ne pomenijo stroškov v breme splošnega proračuna EU. V okviru omejitev razpoložljivih podatkov je bilo v oceni ugotovljeno, da je urad EUIPO razpoložljive človeške in finančne vire uporabljal učinkovito.

Ocena je pokazala tudi, da obstajajo možnosti za izboljšave. Urad EUIPO bi moral okrepiti prizadevanja za pregledno in celovito spremljanje možnih učinkov – pa tudi stroškov in koristi – svojih dejavnosti v okviru Uredbe, zlasti v zvezi z ukrepi ozaveščanja. V skladu s

tem bi morala njegova letna poročila zagotavljati dober pregled izvedenih dejavnosti in doseženih rezultatov na področjih, zajetih v Uredbi. Urad EUIPO bi si moral prizadevati, da predstavnike nacionalnih organov in druge deležnike v zgodnejši fazi vključi v načrtovanje svojih dejavnosti v okviru Uredbe. To velja zlasti za njegove dejavnosti v državah nečlanicah EU. Ocena je pokazala, da deležniki niso dovolj seznanjeni z dejavnostmi urada EUIPO v tretjih državah. Pomembno je tudi, da se pri načrtovanju in sporočanju ukrepov urada EUIPO na podlagi Uredbe upošteva širši okvir politike EU na področju intelektualne lastnine. Zlasti je treba zagotoviti dobro obveščanje o ukrepih urada EUIPO v državah nečlanicah EU, ki morajo biti v skladu z ustreznimi politikami Komisije. Dostop do dragocene dejavnosti objavljanja urada EUIPO bi bilo mogoče izboljšati, saj sedanji sistem ni zadovoljiv. Ker je urad EUIPO izvajal vse več projektov, občasno ni pravočasno dosegel rezultatov, zato bi moral poskrbeti, da bo vsakemu od projektov, vključenih v njegove letne delovne programe, dodelil zadostna sredstva, da bo lahko izpolnil svoje zaveze. To mu bo pomagalo pri preprečevanju zamud, ki bi lahko pri nekaterih dogovorjenih ukrepih nastale zaradi premalo sredstev. Nazadnje, zbiranje podatkov nacionalnih organov je še vedno izziv, zato bi si moral urad EUIPO še naprej prizadevati za spodbujanje nacionalnih organov k izmenjavi ustreznih informacij, kot to zahteva Uredba, in k čim večji podpori predstavnikom držav članic v Opazovalnem uradu pri zbiranju takih podatkov na nacionalni ravni.

Splošni sklep ocenjevanja je, da je Uredba dosegla svoje cilje. Tesno sodelovanje urada EUIPO s člani Opazovalnega urada in službami Komisije pomeni, da je delo organov EU, nacionalnih organov in imetnikov pravic na področju uveljavljanja pravic intelektualne lastnine zdaj lažje.

Urad EUIPO je postal središče odličnosti na področju kršitev pravic intelektualne lastnine ter osrednji vir znanja, razvoja in izmenjave najboljših praks v EU in na mednarodni ravni. Olajšuje in spodbuja sodelovanje med nacionalnimi organi in imetniki pravic po vsej EU ter pomembno prispeva k pobudam Komisije na področju intelektualne lastnine v EU in zunaj nje.